

KOULUN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA 2019-2022

Liite koulun opetussuunnitelmaan

KOULU: Järvenperän koulu

Näkökulmia:

- yhdenvertaisuus oppilasvalinnoissa, suoritusten arvioinnissa ja opinto-ohjauksessa
- yhdenvertaisuus opetusmenetelmissä
- yhdenvertaisuus oppimateriaaleissa
- kiusaamiseen ja häirintään puuttuminen
- Yhdenvertainen toimintakulttuuri
 - luokanvalvojuus
 - koti ja koulu yhteisöllisyys
 - osallisuus ja päätöksenteko
 - viestintä
- Syrjinnän vaarassa olevien oppilaiden huomiointi
 - kieli ja kulttuuri
 - sukupuoli ja seksuaalisuus
 - uskonto ja vakaumus
 - esteettömyys
 - oppimisvaikeudet

SUUNNITELMAN LAATIMINEN

Koulut laativat oman tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman. Se on tärkeä tehdä oman koulun ja oppilaiden tarpeiden pohjalta. Suunnitelma toimii välineenä, joka edistää tasa-arvon toteutumista ja estää syrjintää kaikessa koulun toiminnassa. Sen avulla varmistetaan, että tasa-arvoa ja yhdenvertaista kohtelua edistetään kouluissa systemaattisesti.

Suunnitelma laaditaan yhteistyössä henkilökunnan ja oppilaiden sekä huoltajien kanssa. Se laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan ja kullekin lukuvuodelle tai lukukaudelle asetetaan osatavoitteet. Edistymistä seurataan säännöllisesti ja suunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan.

Koulut joissa on Suko:n järjestämää esiopetusta, laativat suunnitelman yhdessä esiopetusryhmien kanssa.

1. SUUNNITELMAN LAATIMISESTA, TOIMENPANOSTA JA SEURANNASTA VASTAAVAT HENKILÖT

Koulu voi myös luoda/perustaa ryhmän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä varten

Järvenperän koulun yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän (YHR) muodostavat rehtori Minna Kartano, oppilaanohjaaja Sanna Nurminen, erityisopettajat Päivi Alikoski, Johanna Keronen, Reetta Helenius ja Janne Kellokoski, kuraattori Eija Kantola, koulupsykologi Eeva Ahvenjärvi ja kouluterveydenhoitaja Kristiina Päivähonka-Ahola.

YHR kokoontuu säännöllisesti viikoittain ja edistää toiminnassaan oppilaiden hyvinvointia koulussa.

Ryhmä seuraa aktiivisesti sekä kokoaa mm. kyselyiden kautta tietoa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tilanteesta koulussa. Ryhmä kokoontuu lukuvuosittain myös ns. laajennettuna, jolloin mukana ovat oppilaiden ja huoltajien edustajat (vanhempainyhdistys ja koulun johtokunta), seurakunnan ja nuorisotoimen edustajat.

Opettajakunta on käsitellyt suunnitelmaa 5.2.2020 ja oppilaskunnan hallitus 26.2.2020.

Hyväksytty johtokunnassa 5.3.2020

2. SELVITYS: YKSIKÖN TASA-ARVON JA YHDENVERTAISEN KOHTELUN NYKYTILANNE

Suunnitelma perustuu kyselyyn tai muuhun koulussa tehtyyn kartoitukseen.

Tässä osassa kuvataan, miten nykytilaa kartoitettiin ja mitkä ovat kartoituksen tulokset.

Mikä on tasa-arvon ja yhdenvertaisen kohtelun nykytilanne koulussa?

Nykytilan kartoittamisessa on hyödynnetty seuraavia tietoja:

Kouluterveyskysely 2018

Tyttöjen ja poikien ero elämänhallinnallisten pulmien määrässä yllättävän iso – tytöt stressaavat huomattavasti enemmän opiskelusta ja omasta itsestä

Tytöistä opiskelu ei tunnu niin tärkeältä ja vaatimukset tuntuvat liian suurilta ja koulu-uupumusta on enemmän. Lisäksi tytöillä on vaikeuksia koulunkäyntiin liittyvissä asioissa selkeästi enemmän kuin pojilla.

Tytöt ovat kokeneet fyysiset työolot huonommiksi kuin pojat

Tyttöjen ahdistuneisuuden suhteen meillä huolestuttavampi tilanne kuin koko maassa (Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus tytöillä: Järvenperä 24,7%, koko maa 18,4%)

Itsensä tunteminen rentoutuneeksi: Todella suuri ero tyttöjen ja poikien kokemuksessa (sekä Järvenperässä että koko maan tilastoissa, pojat voivat tämän suhteen paremmin, J.perä/pojat: 61%, J.perä/tytöt: 28,6%)

Tytöillä uupumusasteista väsymystä koulutyössä merkittävässä määrin (37,5%)

- Yksittäisistä osa-alueista nousi esiin vaikeus kokeisiin valmistautumisessa erityisesti tytöillä (38%) (koko maa 34%, Espoo 32%)
- Tyttöillä lisäksi vaikeuksia suullisessa esiintymisessä 45%
- Tyttöjen ja poikien erot koulunkäynnin stressaavuuden suhteen olivat merkittävät: pojat eivät pääsääntöisesti stressaa, tytöt kokevat koulusta huomattavasti enemmän stressiä

Oppilaskysely 2019

- Heikoimmat arviot oppilailta tuli kouluasioihin vaikuttamisesta ja opettajan kiinnostuneisuudesta oppilaiden kuulumisiin.
- Oppilaat ehdottivat asiattoman kännykän käytön vähentämiseksi palkintotunteja luokalle kännykän asiallisesta käytöstä. Ehdotettiin myös, että kahdesta varoituksesta opettaja ottaa kännykän parkkiin.

Huoltajakysely 2019

- Huoltajilta tulleessa palautteessa kehitettävää oli eniten kouluruuan laadussa ja kännyköiden liiallisessa käytössä.

Tasa-arvokyselyn syksy 2019 yhteenveto

YLEISTÄ

- Vastaajia yhteensä 302 oppilasta, joista 49% poikia, tyttöjä 46%, muunsukupuolisia 1% ja 4% ei halua vastata
- 81% vastaajista on sitä mieltä, että koulussamme jokainen saa olla oma itsensä ja ilmentää sukupuoltaan haluamallaan tavalla
- 89% vastaajista kokee olonsa täysin turvalliseksi koulussa

ARVIOINTI

- Neljäsosa oppilaista on sitä mieltä, että sukupuoli vaikuttaa tavalla tai toisella arviointiin
- 42% on sitä mieltä, että oppilaille asetetaan erilaisia vaatimuksia sukupuolesta riippuen

SUKUPUOLISUUS OPPIMATERIAALEISSA

- 58% vastaajista katsoo, että oppikirjoissa ja muissa materiaaleissa löytyy hyvin esimerkkejä sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöistä ja sateenkaariperheistä

YHTEENVETO

77% vastaajaoppilaista on mielestään saanut riittävästi tietoa sukupuolten tasa-arvosta koulussa

74% on sitä mieltä, että Järvenperän koulu on tasa-arvoinen.

POHDINTAAN:

- Vastaajien määrä 302 /480: miksi ei enempää?
- Seuraaviin kysymyksiin on vastattu huolta herättävästi:
 - Voiko koulussa olla oma itsensä ja ilmentää omaa sukupuoltaan haluamallaan tavalla? 20% ei voi
 - Sukupuoli vaikuttaa arviointiin. 25% kyllä
 - Opettajat asettavat erilaisia vaatimuksia sukupuolesta riippuen? 42% kyllä
 - Nimittelyä ja huomauttelua, joka kohdistuu ulkonäköön tai seksuaalisuuteen. 29% kyllä
 - Jonkinlaista seksuaalista tai sukupuoleen liittyvää häirintää kokee koulussa yli 10% oppilaista.
 - Poikien ei koeta saavan sanoa mielipidettään niin usein kuin tytöt saavat sanoa sen.
 - Loukkaavaa kaksimielistä tai härskiä puhetta. 38% kyllä

- Onko koulusi tasa-arvoinen? 25% ei (75% kyllä)
- Käyttäytyisitkö toisin, jos olisit toista sukupuolta? 38% Kyllä

Koulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä valmisteli syyslukukaudella 2019 tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittämistä. Sitä käsiteltiin myös syksyllä 2019 pidetyssä ns. laajenetussa YHR:ssä sekä koulun henkilöstön keskuudessa kokouksissa.

Kyselyiden pohjalta saatu tilannekuva:

Järvenperän koulussa on kiinnitettävä erityisesti huomioita oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseen koskien koulunkäynnissä jaksamista. Erityisesti ahdistuneisuuden kokemukset ovat kasvaneet. Kiusaamista ja häirintää esiintyy jonkin verran. Menetelmät siihen puuttumiseen ovat hyvät. Haasteena on saada tietoon riittävän ajoissa häiritsevä käytös, jotta tilanteen mahdollinen paheneminen olisi heti ehkäistävissä. Sukupuolitietoiseen opetukseen ja toimintakulttuurin tulee panostaa. Tämä nostetaan yhdeksi koulun toiminnan kehittämiskohteeksi. Myös kulttuuri- ja katsomustietoisuutta ja sivistystä tulee vahvistaa.

3. TAVOITTEET JA TOIMENPITEET TASA-ARVON JA YHDENVERTAISEN KOHTELUN EDISTÄMISEKSI

Koulu asettaa kartoituksen ja nykytilan kuvauksen perusteella vähintään kaksi tavoitetta koulunsa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyölle: yhden edistämään tasa-arvoa ja yhden yhdenvertaista kohtelua. Tavoitteiden saavuttamiseksi laaditaan konkreettiset toimenpiteet lukuvuodelle tai -kaudelle kerrallaan.

Vuosien 2019-2022 teemaksi on nostettu köyhyydestä johtuvan eriarvoisuuden vähentäminen koulussa.

<p>Tavoite/tavoitteet tasa-arvon edistämiseksi koulussa:</p> <p><i>Hyvien käytöstapojen ja toisia kunnioittavan käyttäytymisen vahvistaminen koulun toimintakulttuurissa ja vuorovaikutuksessa.</i></p> <p><i>Sukupuolineutraalin opetus- ja toimintakulttuurin vahvistaminen.</i></p>	<p>Tavoite/tavoitteet yhdenvertaisen kohtelun edistämiseksi koulussa:</p> <p><i>Segregoitujen rakenteiden purkaminen.</i></p> <p><i>Inklusiivisen toimintakulttuurin ja opetuksen luominen.</i></p> <p><i>Oppilaiden osallisuuden vahvistaminen.</i></p>
<p>2019-2020</p> <p>Toimenpiteet: Nuoren hyvinvoinnin tukeminen viikoittaisilla lv-tunneilla</p> <p>Oppilaiden osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien vahvistaminen</p>	<p>2019-2020</p> <p>Toimenpiteet: Lähikoulu-pilotti</p> <p>Sekaryhmät liikunnassa. Luokkien muodostamisessa segregaaation vähentäminen.</p>

<p><i>Yhdenvertaisuus opetusmenetelmissä</i></p> <p>Vastuuhenkilö/-t: <i>YHR, luokanvalvojat</i></p> <p>Aikataulu: <i>lukuvuosi 2019-2020, mm. kerran viikossa lv-tapaamiset</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Toiminnan tuloksellisuuden arviointi keväällä lukuvuosiarvioinnin yhteydessä.</i></p>	<p>Vastuuhenkilö/-t: <i>rehtori, erityisopettajat, aineenopettajat ja yhr/otr</i></p> <p>Aikataulu: <i>Lukuvuosi 2019-2020</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Lukuvuoden toiminnan arvioinnin yhteydessä</i></p>
<p>2020-2021</p> <p>Toimenpiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Koulussa olevien kielten, kulttuurien ja katsomusten näkyvyyden lisääminen: esim. kielivisa, aamunavaukset, tervehdykset näkyviksi ja käyttöön, koulussa olevien kielten/uskontojen/kulttuurien esittely käytävillä, aamunavauksiin ja kirkkojen ajaksi vähemmistökatsomuksiin mielekkäämpää ohjelmaa</i> • <i>Tavoitteena muutama unisex-wc koulun tiloissa</i> • <i>Luennoitsija (kokemusasiantuntija) puhumaan muun sukupuolisuudesta oppilaille ja mahdollisesti vanhempainiltaan.</i> • <i>Kohdennettu yhr-tuki ryhmiin, joissa ryhmädynamiikassa erityisiä haasteita</i> <p>Vastuuhenkilö/-t: <i>YHR ja luokanvalvojat, yhteistyö vanhempainyhdistyksen kanssa mahdollisuuksien mukaan, opettajat</i></p> <p>Aikataulu: <i>Lukuvuosi 2020-2021</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Toiminnan tuloksellisuuden arviointi keväällä lukuvuosiarvioinnin yhteydessä. Tämän suunnitelman päivittäminen lv 21-22 toimenpiteiden osalta.</i></p>	<p>2020-2021</p> <p>Toimenpiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Lähikoulu-pilotti jatkuu</i> • <i>Kehitetään edelleen segregoitujen opetusjärjestelyjen purkamista, esim. kielten osalta.</i> • <i>Luokanvalvojuuden tukeminen: yhr, otr ja lv-tapaamiset</i> • <i>Oppimisen ja kasvun tuen kehittäminen koulun sisäisellä koulutuksella sekä Kaitaan koulun kanssa tehtävällä yhteistyöllä.</i> • <i>Sukupuolten vaikutukset opetukseen, käyttäytymiseen, valintoihin ja arviointiin. Asioita työstetään aineryhmissä lukuvuoden aikana</i> <p>Vastuuhenkilö/-t: <i>rehtori, erityisopettajat, aineenopettajat ja yhr/otr</i></p> <p>Aikataulu: <i>Lukuvuosi 2020-2021</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Toiminnan tuloksellisuuden arviointi keväällä lukuvuosiarvioinnin yhteydessä. Tämän suunnitelman päivittäminen lv 21-22 toimenpiteiden osalta</i></p>

<p>2021-2022</p> <p>Toimenpiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kielten, kulttuurien ja katsomusten moninaisuuden esillä pitäminen vavakiinnuttaminen</i> • <i>Opetusryhmien turvallisen ilmapiiirin tukeminen, syrjäytymisen ehkäisy: virheet hyväksytyjä</i> • <i>Tämän suunnitelman päivittäminen</i> <p>Vastuuhenkilö/-t: YHR ja luokanvalvojat sekä opettajat</p> <p>Aikataulu: <i>Lukuvuosi 2021-2022</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Toiminnan tuloksellisuuden arviointi keväällä lukuvuosiarvioinnin yhteydessä.</i></p>	<p>2021-2022</p> <p>Toimenpiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Inklusion rakenteiden hiominen. Inklusion vakiintuminen osaksi koulun toimintakulttuuria.</i> • <i>Tavoitteena muutaman info-ruudun saaminen käytäville lisävälineeksi opilaiden osallisuudelle ja tiedottamisen tehostamiseksi.</i> • <i>Samanaikaisopettajuuden toteuttaminen entistä vahvemmin rakenteissa</i> • <i>Tämän suunnitelman päivittäminen</i> <p>Vastuuhenkilö/-t: YHR ja luokanvalvojat sekä opettajat</p> <p>Aikataulu: <i>Lukuvuosi 2021-2022</i></p> <p>Toimenpiteiden seuranta ja arviointi (tehdään kauden lopussa): <i>Toiminnan tuloksellisuuden arviointi keväällä lukuvuosiarvioinnin yhteydessä.</i></p>
--	--

4. SUUNNITELMAN SEURANTA, TOIMENPITEIDEN TULOKSET JA ARVIOINTI

Suunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti. Toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan lukuvuosittain/-kausittain (kohdassa 3 olevan taulukon avulla). Arvioinnin perusteella määritellään toimenpiteet seuraavalle lukuvuodelle/-kaudelle.

Kolmen vuoden suunnitelman toteutumista arvioidaan lopuksi (tai tarvittaessa aikaisemmin) kokonaisuutena.

Seurannan tulokset kirjataan tähän:

Toimenpiteiden tulokset ja kokonaisarviointi:

Lukuvuoden 2019-2020 toiminta: *Kirjoita tähän*

Lukuvuoden 2020-2021 toiminta: *Kirjoita tähän*

Lukuvuoden 2021-2022 toiminta: *Kirjoita tähän*

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön vaikuttavuus kokonaisuutena: *Kirjoita tähän*

Päivämäärä: *Kirjoita tähän*

5. SUUNNITELMAN HYVÄKSYMINEN JA SUUNNITELMASTA TIEDOTTAMINEN

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on koulun opetussuunnitelman liite. Suunnitelma hyväksytään koulun johtokunnan kevään 2020 ensimmäisessä kokouksessa.

Rehtori vastaa siitä, että koulun henkilökunta, oppilaat ja huoltajat sekä koulun yhteistyökumppanit saavat riittävästi tietoa koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöstä: suunnitelmasta ja hyvistä käytänteistä.

Hyväksytty johtokunnan kokouksessa 5.3.2020